

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A züllött gyermekekért.

Annak a nagy állami és társadalmi akciónak, melyet még Széll Kálmán kezdeményezett a gyermekmenhelyek megalapításával, a szálat tovább igyekszik kigombolyítani a jelenlegi belügyminiszter gróf Andrássy Gyula.

A gyermekmenhelyeket, melyek eddig csak az elhagyott gyermekeknek nyújtottak oltalmat, egy legujabban kiadott rendeletével az erkölcsi romlásnak kitett és *züllésnek* indult 15. életévüket még be nem töltött gyermekek előtt is megnyitotta. Ezekkel a szerencsétlenekkel a hatóságok eddig úgy bántak el, mint közönséges bűntevőkkel, reájok alkalmazván a hatósági ridegség egész szigorát.

A miniszter meghagyja, hogy az ilyen gyermekek még abban az esetben is, ha rájuk nézve a jogi értelemben vett elhagyatottság meg nem állapítható, de egyébként kétségtelen, hogy környezetükben romlásnak vannak kitéve, a legközelebbi gyermekmenhelyre szállíttassanak. A hol ez nehézségekkel volna összekötve, a gyermekmenhely túlszűfolttsága miatt, vagy egyéb okból, ott a hatóságok fel vannak jogosítva az ilyen gyermekek valamely kisegítő intézmény oltalma alá helyezni.

A gyermekmenhelyeken a mételey ör-

vényéből kiragadott gyermekek számára *családi telepek* létesítendők. A gyermek ugyanis kiadatik valamely jó családnak gondozás végett, s e felett a hatósági felügyeletet a telepbizottságnak egyik tagja gyakorolja.

Szó sem férhet ezeknek az intézkedéseknek humánus és üdvös voltához, de előrelátható, hogy a miniszteri rendeletnek a végrehajtása a gyakorlatban nagy nehézségekbe fog ütközni és körülbelül biztosra vehető az is, hogy mindaddig, a míg gyermekvédelmi intézményeink teljes szervezetét meg nem alkotjuk, a miniszteri rendelet el nem éri azt a célt, mely végett kibocsátott.

A züllött, vagy züllésnek indult 15 éven aluli gyermekek száma Magyarországon ijesztő nagy, úgy hogy ha ezeknek csak 30—40 százalékát az állami gyermekmenhelyeken helyeznék el, az az elhagyatott gyermekek megrövidítését vonná maga után s minden valószínűség szerint erkölcsi károkkal is járna. A gyermekmenhely családi jellegű intézmény, mely ha túlnépes, épp oly hátrányt hárít az ott elhelyezett gyermekekre, mint a minőt szenvedni kénytelenek egy túlnépes, ha talán anyagi gondokat nem is ismerő családnak a gyermekei.

A gyermeknevelésnek és gondozás-

nak, végezze azt akár a társadalom, akár maga az állam, legfőbb gondja legyen mindig a decentralizáció. Sok gyermektelep, menhely, árvaház tápintézet legyen és mindenikben lehetőleg kevés gyermek, de semmiképp se kevés ilyen intézmény sok gyermekkel. A tömegesítés az ilyen intézményeknél nevelési lehetetlenségekre vezet, ha még olyan nagy apparátus működik is a vezetés munkájánál. Nem kell fejtegetni, hogy ez a decentralizáció nagy mérvben megrágtja az intézményeket, de utóvégre ilyesmire mindig kell pénznek lenni, ha már annyi sok mindenfélére van.

Ha most már a miniszter azt akarja, hogy összecsapjuk a menhelyeken az elhagyatott és a züllött, vagy züllésnek indult gyermekeket, akkor valóban nehéz probléma elé állítja a menhelyek vezetőit.

Sokkal célszerűbb lenne, ha a miniszter a társadalmat hívná segítségül, s az állami menhelyek mellett, államilag segélyezett gyermekmenhelyek, árvaházak, javítóintézetek s más hasonló alkotások kialakulását mozdítaná elő. A társadalom sok ilyen intézményt tart fenn, ezeknek a legtöbbje nagyobbítható, bővíthető a nélkül, hogy bennök a nevelés szempontjából annyira káros túlszűfolttság keletkezne.

Hogy példával illusztráljuk a mondot-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Mit beszélnek a ciprusok?

dr. Tóth János emlékezete.

IV.

A krónikás és az igazság. — Egy összetűzés története. — Az aranykorszak vége. — A Magyar Államnál. — Sokoldalú zsurnalisztikai munkásság. — A visszautasított póráz. — A tanári katedrán. — Derült tekintet az életbe. — A szakirodalom terén.

A krónikás a történeti igazságot akkor sem hallgathatja el, ha annak elmondása némi árnyat vet arra, a kinek az életét és jellemét példaképül mások szeméi elé akarja állítani.

Nekünk nincs okunk félni az életírás ezen szabályának alkalmazásától, mert az a mozzanat, melyet Tóth János augustineumi tartózkodásáról az alábbiakban felemlítünk, legfeljebb csak olyan árnyalást képezhet az ő jellege esetelésének, mely mellett a jellemzett ember erkölcsi egyéniségének világos színei, annál tisztább előtérbe léphetnek.

Az Augustineum direktorai között abban az időben egy nagytudományú, példás papi életű, de szigorú, pedáns s az intézeti figyelmet nem valami gyengéd kezzel vezető férfiú foglalt helyet, a kit hajthatatlan, sokszor egész a merevség vitt szigora nem egyszer éles összetűzésbe hozott

az intézet növendékeivel. Dr. Laurin Ferenc volt ez, az egyetemen az egyházjog tanára, s az Augustineumnak 36 éven át direktora. A neves és nagyon érdemes férfiú, a kit minden bogara mellett az intézet növendékei nagyrabecsültek, 1899. óta nyugalomban éli napjait az osztrák fővárosban.

Laurin, mint az intézeti fegyelem direktora nem szenvedhette azt, ha valaki az intézetben a theologiai tanulmányokon kívül más dologgal is foglalkozott, úgy szintén azt sem, ha valaki, különösen délelőtt, a mely időt kizárólag a tanulásnak kellett szentelni, engedély nélkül az intézetből kiment.

Tóth János, mint a legtöbb zseniális ember, az ötletek embere volt. Akkor szeretett tanulni, a mikor az eszébe jutott és kimenni is az ő nagyszámú ismerőseihez akkor szeretett, a mikor kedve volt hozzá. Így történt, hogy ő a theologiai tanulmányok mellett, mint fentebb említettük, különböző, bár mindig hasznos dolgokkal, irodalmi munkássággal foglalkozott, az intézetből való kitérésainál pedig bizony nem egyszer nem nyitott be engedélyért a disciplina direktorához.

Ebből kezdetben kisebb összekülbözőések keletkeztek, de midőn a Callista megjelenése után az inasok nyaláb számára hordták a könyvet Tóth János szobájába, s Laurinnak ezen az úton tudomására jutott, hogy a fiatal nyitrai augusztinista,

a ki a megengedett időnél jóval hosszabb szüneteket tartott az egyes szigorlatok között, irodalmi művet adott ki, az öreg direktor nagy káoszt csinált a dologból.

Feljelentette Tóthot az intézet igazgatójánál, a bécsi burg-plebánosnál, a kivel még Nyitrára is iratott panaszlevelet a bold. Roskoványi püspökhöz. Összekülbözőtt tehát két ember, a kik ha ellentétesek voltak is a felfogásukban, de egyetértettek abban, hogy egyik sem tudott győlni, egyik sem tudott bosszút forralni. Két ilyen ember között könnyű a kibékülés, mint a mily könnyű a nap dolga, midőn a felleg elvonulása után nyájas, melengető sugarakkal csókolgatja az azott földet.

A direktor és növendéke között helyreállott a szívélyes viszony, s jellemzi Tóth János igazságerzetét, lelkének tiszta, gyermekded becsületességét, hogy erről az összetűzésről soha sem nyilatkozott keserűen, sőt mindig jó humorral föleresztve beszélte azt el. Dr. Laurinnak pedig azok között, a kik ezen direktor keze alatt az Augustineumban voltak, Tóth Jánosnál nagyobb tisztelője aligha volt. Azt a gyémántot, mely Laurin dr. tudományos képzettségében, kristálytiszta papi életében és hajthatatlan jellemének szilárdságában nem teljesen kicsiszolva rejlett, a mi jelesünk észrevette és meg is tudta becsülni.

takat, mily könnyű volna az államnak a nyitra városi és vidéki elhagyatott gyermekeket a keresztény nőegyesület által fentartott menházban elhelyezni, legalább abban a számban és arányban, melyet az intézet berendezése lehetővé tesz.

S így lehetne eljárni az ország számos helyén, a mi által az állami gyermekvédelem jótéteménye sok olyan helyre is kiterjeszhetné, melyek abból ezidő szerint ki vannak zárva. Mert nem szabad felednünk, hogy az állam a menhelyek létesítésével eddigelé nagyon takarékosan bánt, vármegyékre kiterjedő nagy vidékek vannak, melyek valamely jó messze fekvő menhelynek az oltalmi köréhez tartoznak. De ha szaporíthatnák a számuk, a mit a jelzett módon minden nagyobb költség nélkül lehetne eszközölni, akkor ez sok vidékre nézve áldásos lenne és már a létező menhelyeknek olyan kettéosztását is megkönnyítené, a minőt most a miniszter tervez, midőn a züllött gyermekeket is a menhelyeken akarja elhelyezni.

Ez az egyik szempontja a gyermekvédelemnek, a mely eddig semminő méltóságban nem részesült. A másik pedig az, hogy a gyermekvédelemnek a 15-ik életévnél *nem szabad megszűnnie*. A 15 éves ifjút lehetetlen a mostoha élet karjaiba taszítani. A társadalomnak és az államnak tovább kell folytatnia a gondoskodást legalább a katonaköteles korig. Ennél a pontnál egy újabb szociális feladatnak a látóköre nyílik meg: ifjúsági munka és ipartelepek létesítése.

Ez azonban nálunk még csak a jövő zenéje.

Nyitra megszállás előtt. Nincs igazságtalanabb adó annál, mely a megyei és községi pótdadók bejegyzésére szolgáló fehér könyvecskében: „Katonai-elszállásolási pótdadó” cím alatt figurál. A keserűsége ennek az adónak önként a lelkünkbe tódul most, midőn arra gondolunk, hogy augusztus 22-től szeptember 8-ig körülbelül 2000 katona fogja megszállni a várost. Lesz köz-

Oróketartó jólet nincs a földön, az augusztineumi aranykorszak négy évi boldogság után véget ért. Az új theologiai doktor olyan időben került ki az intézetből, a mikor a nyitrai egyház-megye bőven el volt látva papokkal. Jutott akkor káplán olyan helyeknek is, a hol nem igen volt szükség reá, a szemináriumban is minden hely be volt töltve. Fiatal doktorunk az újonnan felszentelt papokkal egyidejűleg kapott dispoziációt, még pedig a trencseny megyei Hricsóra. Ez 1884-ben volt.

Négy hónapig tartott ez alkalommal lelkipásztori működése. Ezen idő alatt sűrű levelezésben állott Lonkay Antallal, a Magyar Állam szerkesztőjével, a kinek lapja — az egyetlen kath. napilap — akkor élte virágzásának korát. A lap igen kedvező anyagi helyzete könnyűvé tette Lonkaynak azt az elhatározást, hogy egy, az első-rangu európai nyelvekben jártas fiatal papot vegyen maga mellé, a kinek fő feladata lenne, állandóan tájékoztatni a közönséget a kath. egyház világhelyzetéről.

Szinte csodálkozunk kellene, ha Lonkaynak a választása más valakire és nem dr. Tóth Jánosra esett volna, a kinek képességeit jól ismerte. Lonkay szerezte meg az engedélyt is Roskoványi püspöktől arra nézve, hogy a hricsói káplán a Magyar Államhoz szegődhessek.

tük száznál több tiszt, kisebb és nagyobb rangban. Nem viseltetünk ellenszenvet a hadsereg iránt, de azt az intézkedést, hogy a polgárság adót fizessen a katonák elszállásolására és ezenkívül még tisztnek, közlegénynek szállást adjon, lakásának java részét katonáknak engedje át, a mi fejletlen jogrendszerünk egyik kiáltó képtelenségének kell tartanunk. Vagy adót fizessen a polgárság a katonák szállására, vagy ha kell, természetben szállást adjon. De hogy mind a kettőt tegye, s ilyképp kettős terhet viseljen, ez csak nálunk lehetséges, a hol a militarizmus túltengése a polgárok jogait és érdekeit teljesen háttérbe szorítja. Az a néhány fillér, a mit a katonai kincstár az elszállásolásért a polgárságnak fizet, nem kárpótlás azért a teherért, mely ezen a réven a polgárságra hárul. De még így is, minden panasz elhalna a polgárok ajkain, ha az a katonaság legalább magyar volna . . .

Csatasorba!

Abból az elvünkől kifolyólag, hogy lapunkban helye van minden közleménynek, mely a közérdek céljából iratik s lapunk irányával és szellemével nem ellenkezik, készséggel tesszük közzé az alábbi cikket.

Álláspontunk a szóva tett kérdésben az, hogy nekünk, ha a bizottsági tagválasztásoknál érvényesülni akarunk, a saját erőnkre, agilitásunkra és szervezetségünkre kell támaszkodnunk. Ebben teljesen egyetértünk a cikkíróval.

Minthogy azonban a vármegye vezető körei és általában a közigazgatás közegei részéről a nemzeti kormány idejében eddigelé nem tapasztaltuk azt, hogy szervezkedési mozgalmunkban és tevékenységünkben törvénytelen eszközökkel gátolni akarnák pártunkat, nincs okunk ezidő szerint arra, hogy a néppárt helyzetét a jelenben épp olyanak mondjuk, mint a minő volt a liberális korszak alatt.

Ezek előrebocsátása után, adjuk a cikket, a mint következik:

A „Nyitra megyei Szemle” július 21-iki számában egy cikk jelent meg „Itt az idő” cím alatt. Telve van az arany igazságokkal. Mert vajjon ki ne tudná azt, a ki Nyitra megyében néppárti, hogy ennek a pártnak — dacára a néppárti választók óriás numericus többségének — a vármegye dolgainak intézése körül semmi, de semmi befolyása nincsen. Nincs a központi igazgatásban, nincs a járási székhelyeken. Sőt nemcsak, hogy befolyása nincs, de tapasztalásom szerint a néppártnak és vezérembereinek intenciói, kezdeményezései vagy actiói úgy a központban, mint a periferiakon a legellenzenvesebb fogadtatásban es elbauásban részesülnek.

Nyolc hónapot töltött a lapnál, de ez az idő bőven elég volt neki arra, hogy nevet ország-szerzte ismertte tegye, s a népszerűség és tekintélynek olyan tökéjét gyűjtse egybe, melyet nem lehetett felelni. Hírlapírói rátermettségét oly fényesen bizonyította be, tudásának sokoldalúságáról, szellemi erejének élénkségéről olyan bizonyosságot szolgáltatott, hogy ha semmi más munkát nem is végzett volna, csak azt, melyet a Magyar Államnál betöltött feladatkör jelölt ki neki, azzal is rászolgált volna arra, hogy őt vezérszellemnek tartssuk.

Épp abban az időben, 1885-ben volt az első budapesti országos kiállítás. A vidékről számosan jöttek a fővárosba, s minthogy a lapok szerkesztősegei az idegenek találkozó helyei szoktak lenni, az új munkatársnak jó alkalma nyílt sok emberrel megismerkedni. Az ismerettség körét különben ő más módon is bővítette. Meginterwiewolt mindenkit, a kitől valamit meg akart tudni, a herceg-primást, a püspököket, a parlament kiválóbb tagjait, államférfiakat és minisztereket.

Mindenütt szívesen fogadták, mert ismerték képességeit, szándékainak tisztaságát, tudták, hogy a mit ügyes tollával papírra vet, az alkalmas lesz az eszmeik tisztázására, s a kérdésnek éppen a legaktuálisabb oldalát domborítja ki.

A ki tisztán lát, és a gyermeket a maga nevének megnevezni meri is, annak be kell vallania, hogy a néppárt a megyei politikában még ma is ugyanazt a szerepet játszza (habár ma governmentális párt) a melylyel a basáskodás és corruptió fénykorában, a Tisza aera alatt beérni kénytelen volt. A régi ellenszenv, a régi mellőzés az egész vonalon.

Befolyásunk sehol, beleszólásunk semmi; rólunk, nélkülünk intézik a megyei ügyeket.

A vármegyei tisztviselők — legeslegfelsőtől kezdve az útkaparóig — nem barátaink. (Van egy-két kivétel, kalapot előttük.) A bizottságokban alig van emberünk.

Sok szónak is egy a vége: Nyitra megyében minden a régi!

Ezen változtatni kell, s hogy ez megváltozzék, csak rajtunk múlik.

Csak rajtunk múlik, hogy a bizottsági választásoknál is elérjük azt az eredményt, melyet az utolsó képviselőválasztásnál elérnünk sikerült!

Az „Itt az idő” írója aggodalmakat táplál. Hogy a vezetőket, nagybárára tehát a plébánosokat ismét üldözni fogják, hogy a szolgabíró és a jegyző a régi hajsztát újból meg fogja indítani, ha a plébánosok a „központ” jelöltjei ellen fognak dolgozni.

Ez aggodalmak — ezidő szerint — alap-talanok. Legyenek nyugodtak a vidéki párt-expositurák igen tisztelt vezetői, semmiféle üldözés itt nem lesz. Sőt ellenkezőleg, lesznek nyájas képek, pactumot kínáló és barátságosan felénk nyújtott kezek, a kik kegyesen meg fogják engedni, hogy a legtisztább néppárti kerületek egy harmadában a mi jelöltjeinket választthassuk, ha $\frac{2}{3}$ -adát nekik átengedjük, az ő jelöltjeik, a „központ” jelöltjeinek számára. A mindenféle más part-börbe bűjt liberálisok számára. A kik most olyan jámborok és szelidek!

Nem lesz üldözés, s tehát nem jogos az „Itt az idő” írójának aggodalma akkor sem, ha esetleg nem leszünk hajlandók pactumra lépni. Ha esetleg eszünkbe jutna ez egyszer a saját izlésünk szerint választani.

Mert akkor is ott van a központi kormányzat, élén a belügyminiszterrel, ott van a ma már befoiyásban tekintélyes országgyűlési néppárt, mely bizonyára nagyon is nyomatékosan számon kérné a belügyminisztertől, ha valamely közigazgatási közeg üldözni merne valakit azért, mert néppárti!

De meg aztán próbáljuk meg csak egyszer egész erőnket latba vetni: „Dolgozni” úgy, mint

A mi cikkeinek tárgyát illeti, az a lehető legegységesebb volt. Szóva tett politikai, egyházi, vallási, sociologiai kérdéseket, értekezett szépirodalmi dolgokról, tudományos tételekről, a szellemeket foglalkoztató irányeszmékről, felkutatva a mult idők emlékeit, beletekintett a modern világ műhelyébe, a hol korunk szellemi mozgalmainak rügőit kalapálják, és a hol a technika nagyszerű vívmányai születnek meg. Azért lett a Magyar Állam egyszerre érdekes, élénk és sokoldalú. Alakjukra nézve cikkei, mint vezércikkek, entrefilék, tarcák, levelek láttak napvilágot. Az országos kiállítást tarcákban ismertette, s olyan avatottsággal, mely egy képzett műipar vezetőnek is becsületére vált volna.

A Magyar Államnál eltöltött 8 hónap alatt azonban nem csak az tűnt ki, hogy dr. Tóth János magas fokú hivatással bír az írói pályára, hanem az is, hogy nem *vezethető* ember. Ezt nem szabad úgy érteni, mintha a kiváló férfiú nem tudott és nem akart volna túrni jogos alárendeltséget, ellenkezőleg nálánál engedelmesebb, a törvényes tekintély előtt meghajlóbb ember nem igen sok van, de az alárendeltséget ő soha sem zavarta össze a gyavasággal és a szolgálalkúséggal.

Vezethető embernek azt nevezzük, a kit mások vezetnek, de nem a meggyőződése, hanem

a képviselő választásoknál megmutattuk, hogy dolgozni tudunk.

Válaszunk néppárti megyebizottsági tagokat mindazon kerületekben, hol a néppárti választók többségben vannak.

Biztosítsunk magunknak a vármegyeházán ha nem is többséget, de legalább is egy nagyon tekintélyes kisebbséget, s akkor önkényt tárgyalanná fog válni minden aggodalom, hogy a néppárt híveivel szemben a közigazgatási tisztviselők retorsiót gyakoroljanak.

Egy erős pártnak ettől félnie nem kell. Számban meggyarapodva, majd a szeme közé nézünk azoknak a kis basáknak, kik eddig hatalmukat végtelennek képzeltek.

Itt csak az erő imponál! Érvényesítsük tehát összes erőinket, szervezzük pártunkat megszerte, készítsük elő a talajt már most a következő megválasztások idejére; s ha aktiónk sikerrel jár, oly positiót biztosítunk magunknak a megyei ügyek intézésében, hogy nem leszünk kénytelenek az eddigi szereppel beérni, hanem erélyesen követelni fogunk beleszólást mindenhol, a hol azt a közügy és pártunk érdekében szükségesnek és hasznosnak itélni fogjuk.

Hogy ennek az országos politikára, pártunk országos fejlődésére mily óriás befolyása lesz, magyaráznom nem is kell.

Soha többé akkor a központi választmány nem fog a választásokra Pongráczokat, Csemniczyeket küldeni elnököknek, hanem törvénytisztelő hazafiakat, kik a választás szent pillanatában a törvényre fognak gondolni, melynek megtartását esküvel fogadják.

Tehát csatasorba!

Üzleti elvek.

3. A szabott árak hazája.

Az alkudozás csak az esetben szolgálja előnyére a fogyasztóknak, ha mindenki a tökéletes áruismeret magaslatán állana; az alkudozóhoz nemcsak hajlammal bírna, hanem azt mesterileg ügyesen gyakorolni tudná.

Azonban a fogyasztóknak milliói ettől még nagyon távol állanak, s így a gazdaságilag gyengébbek csak a reális szabott árak rendszerében találhatják meg az igazságos védelmet. És ezért mit tapasztalunk a gazdasági életben?

Azon államokban, a hol a nép műveltségileg alacsony fokon áll s a közgazdaság még fejletlen, ott találjuk legnagyobb mértékben kifejlődve az alkudozást. Ott találjuk a tisztességtelen üzletemberek legtöbbszörét, a kik a tudatlan népet s az intelligencia közgazdasági járátlanóságát aknázzák ki. Ellenben a hol

a gazdasági és társadalmi fejlődés magas fokon áll, ottan az alkut már csak elvétve ismerik.

Ausztriában az átmeneti stádium uralodik. A falusi nép műveltebb rétege, a szlovének, lengyelek, rutének, románok stb. még alaposan alkudoznak, a német parasztság azonban már jobban van vértézve tudással, miáltal kereskedők is szolidabb alapon dolgoznak.

A németek és csehek lakta gyáripari vidékeken azonban, a hol az ipari szervezett munkásosztály öntudatra ébredt, ott az alkudozás már alaposan háttérbe szorult; a városokban pedig minden valamire való üzletben szabott árak vannak, melyeket a fogyasztók a legszívesebben felkeresnek.

Még jobban állanak e téren Németországban, Angliában, de különösen az amerikai Egyesült-Államokban. Ott kinevetnék alaposan azt a vevőt, a ki alkudozna, mert ott csak szabott árakat ismernek. Az árúk kínálásáról, rábeszéléséről, tolakodó feldicséréséről szó sincs, hanem éppen csak a kiszolgáló teljes készségét, önérzetesen előzékeny, de nem megalkodó modorát veti a latba az eladásnál.

Chicago-ban, az áruházak városában, van vagy tíz áruház, mindegyike 2-3000 alkalmazottal, azonkívül vagy 150, mindegyike 200-300 alkalmazottal. Ezek mind s egyáltalán az összes üzletek, a világ legnagyobb áruházának példáját követték és követik, midőn a legrealisabb üzleti alapot: „minél nagyobb forgalom, annál olcsóbb, de szigorúan szabott árak” elvét fogadják el s alkalmazzák lelkiismeretesen.

A Marshall, Field & Co. cég, 10-15 évvel ezelőtt csak amolyan kisebb, 200 személylyel dolgozó áruház volt, ma pedig 23 holdnyi területen 14 emeletes épület kolosszusból áll, mely négy útra terjed s a homlokzatok hossza 1187 láb. Az alkalmazottak száma 8500. Az épületben van kávéház, vendéglő, kórház, fürdő, sportesernők, könyvtár, vannak továbbá olvasó, játék, pihenő és írótermek, esecsemő tápláló és gyermek-játszó szobák, hangverseny terem. Továbbá posta, távirda és telefon-hivatal, melynek forgalma felér egy 30,000 lakóssal bíró város forgalmával. Autóállomás természetesen szintén van s hozzá 50 gép befogadására. Az épület alatt van végül a földalatti villamosvasut megállóhelye! Az áruház napi látogatói 80-150,000 között váltakozik, ünnepek előtt 200-250,000. A legutóbbi vilákiállítás alkalmával egy napon pedig 430,000 látogató volt a rekord. Az évi forgalom 400 millió korona. (Magyarország egy évi kiviteli forgalma 1,300 millió korona.)

Ime a ridegnek látszó üzleti szabályok és elvek szigorú betartása, mely esodás eredményeket mutatnak fel. Ily óriási arányú áruházban képtelenség lenne az alkudozást bevezetni. Hiszen az a néhány ezer alkalmazott csak nem siethet minden egyes esetben az

illető osztály főnökéhez megkérdezni, hogy a felajánlott árt elfogadhatja-e vagy sem.

Ha viszont az alkalmazottak belátására volna bízva az árak megállapítása, akkor a személyzet ellenőrzése lehetetlenné válna. A személyzet összejártsága a vásárlókkal óriási visszaélésekre adna alkalmat, szabott áraknál ez ki van zárva. Ilyen nagyszabású üzletben tehát az alku biztos bukást idézne fel, mert magas árak mellett versenyképessége szűnne meg, alacsony, olcsó árak, vagyis elégtelen haszonra eszközölt eladásoknál a csőd köszöntené be.

A nagy forgalmú üzletekben az alku — ha mindjárt a kereskedők és fogyasztók egyértelműleg fen akarnák is tartani — lehetlenné van téve.

Az alkudozás alkonya tehát Amerikában és az európai kontinens számos helyén bekövetkezett. Ideje lenne, ha minálunk is sutba dobnók ezt az ósdi és maradi rossz szokást, melynek hasznát csak az inszolid kereskedő veheti.

Az alkunak valamikor az ősidőkben, mikor még nem rendelkezett az emberiség a csereeszköz képviselője: a pénz felett, értelme volt. Akkor árúért árút adtak eserebbe. Mindkét félnek ennél fogva az árúkat értékelni kellett, annál is inkább, mert a használati cikkek vagy földtermékek u. i. nem egyöntetűen lettek előállítva, avagy szükséglethez képest a piacra hozva.

Megtörtént például, az ó-kori római birodalomban, hogy míg több tartományban vagy gyarmatában a dús termés következtében a gabonának nem volt semmi értéke s el kellett azt vermelni, hogy a pusztulástól megóvják, addig más tartományokban a rossz termés miatt az értéke rémséges módon emelkedett.

Ilyesmi akkor eshetett meg, a mikor a közlekedési eszközök fejletlensége folytán világereszkedelem kialakulásáról szó sem lehetett s így nem voltak közvetítők, a kik a cikkeket onnan, a hol feleslegben találtak, oda szállították volna, a hol arra égetően szükség volt.

Értelme volt az alkunak a középkorban s még vagy 100-150 évvel ezelőtt, a mikor a gazdasági élet és forgalom csak kis méretekben nyilvánult meg, s minden kereskedő saját kis vevőkörével jó ismeretségben, patriarchális viszonyban állott, (nagyvárosi élet, a hol kalandorok, svindlerok, burjánzóznak tömegesen, akkor még nem volt) s így azok bizalmával vissza nem élt.

Ma azonban a villanyosság korszakában, a hol minden gazdasági erő sietve törtet előre; a hol a munkának a nap minden percét jól ki kell használnia, hogy célhoz érjen; a hol: „az idő pénz” jelszava tényleg már gyakorlati tétellé vált, ott az alkudozásnak, ennek a maradi gazdasági rossz szokásnak, nem is elvnek, mert rendszeresség nincsen benne, el kell tűnnie, hogy az üzleti forgalom gyors lebonyolításának ezen legfőbb akadálya is elhárítható.

Verebély Géza.

a gyengeségeinél fogva. Ez nem erény, soha sem is volt az, hanem nagy hiba. A kik magasban állnak, azoknál ez a hiba a szellemi tehetetlenség, vagy a tunyaság tulajdonságából származik, az alacsonyabb rangú embereknél pedig az önérzet hiányából.

Tóth Jánosnak hiába adogatták a pórázt, ő azt meg nem fogta, mert neki mindig a lelkiismerete, elve és meggyőződése mutatta az utat, melyen járnia kellett. Más útmutatást ő nem követett soha, s éppen azért kellett neki meghasonlania a Magyar Állam szerkesztőjével, a ki nem egy vonatkozásban a hasznosság elméletnek hódolt. Voltak olyan „Ne bántás virágai”, a kiktől nem volt szabad gáncsoló szót írni, ha még úgy megérdemelték is, voltak rögeszméi, melyekkel nem volt szabad szembehelyezkedni.

Ilyen irányba igyekezett terelni munkatársait is, csak hogy a mi jelesünk ilyesmire nem volt kapható. Inkább ott hagyta a lapot, mely az akkori viszonyok között jó anyagi existenciát nyújtott neki, de egyéni és férfiúi önállóságát feláldozni nem volt hajlandó.

A Magyar Államtól távozó papot püspöke Nyitrán alkalmazta könyvtárosi minőségben, mely azonban csak egy hónapig tartott, mert még ugyanannak az évnek, 1885-nek október havában ta-

nárnak neveztetett ki az egyházi és egyháztörténelmi tanszékre.

Életének virágzékában volt ekkor, a harmincadik év küszöbén, teljesen kialakult erkölcsi életfelfogással, jól kiművelt szellemmel. Vidám, gondtalan szemekkel nézett az életbe, melyet jobbnak és könnyebbnek gondolt, mint a minőnek azt később tapasztalta. Akkor még azt hitte, hogy a papi pályán az erénynek, a jó és nemesért hevülő léleknek, az ideális életcélok után törtető embernek csak külső ellenségek ellen küzdenie, mint a minő a világ az ő esalfaságával, hitetlensége és önzésével. Ezek ellen ő jól fel volt vértézve a tiszta erkölcs, a tudás és hit fegyvereivel. Arra, hogy találkozni majd házi ellenségek is tudatlan, nagyravágyó, hiú és önző emberek képeiben, nem gondolt.

A romlatlan lelkű ember olyan, mint a fészket rakó madár. Boldogan építgeti a jólét lakóhelyét nem is annyira maga, mint inkább mások számára, de azt a lesben álló gonosztságot, mely kíméletlen, durva kézzel szét fogja rombolni a fáradságos alkotást, nem veszi észre, nem látja.

Tanári pályájának első szakában 1885-1889-ig egyúttal tanulmányi felügyelő is volt, s ebben a minőségben egész eljárása a növendékekkel szemben kifogyhatatlan tárháza volt a jóin-

dulatnak. Irodalmi munkássága ebben az időben az egyházi szakirodalom felé terelődik, a Tokody által szerkesztett Havi Közönyben a lelkipásztori teendőkké összefüggő gyakorlati kérdéseket fejtegetett.

Azok a sebek, melyeket embertársaink, mi több pályatársaink ütnek rajtunk, sokkal jobban sajognak, mint a betegségek, vagy az elemi csapások okozta fájdalmak.

S az emberek miért gyűlölködnek és miért áskálódnak, miért ártnak embertársaink? Száz eset közül kilencven-kilencben irigy önzésből. Nem bántja ez azt, a ki tunya, cinikus, hanyag és ostoba, mert az ilyentől a nagyravágyó stréberek nem féltik az érdekeiket.

De csak legyen valaki szorgalmas, erényes, jellemes, okos és buzgó, csak legyen bármi tekintetben kiválóbb másoknál, meg kell szenvednie azt a mérget, melyet élettörökvéseinek poharába önt a kapaszkodó elősdiék irigysége.

S ilyen keserűségeknek közepette is szeretni a kötelességet, magasra tartani az élethivatást, s megvetve a gonosz lelkű emberek ármányait, hittel, bizó reménnyel, törhetetlen hűséggel haladni a tisztesség és az erény rögös útján: isteni kegyelemtől ihletett magasztos lelkek tulajdona.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Siremléket

dr. Tóth Jánosnak!

A kinek a hazai föld nem adhatta pihenést, annak irányában híven rovják le szeretetbeli tartozásukat a hazai föld fiait.

Nem mulik el nap anélkül, hogy a pósta nem hozna adományt az elhunyt barátai, ismerősei és tisztelőitől.

Az emlékezet átszeli a távolságot, mely a boldogult haló porait elválasztja tőlünk, rámutat a görői temető elhagyott sírjára, s érezteti velünk, hogy a kit ez a sír fed, az a halálban is a miénk. Nem sokára a jeltelen sír felett pompás díszben fog emelkedni egy sírkerecs, melyre rábizzuk halottunk áldott és felejtethetetlen emlékezetének őrizetét.

A gyűjtést folytatni fogjuk, a míg azt a közönségnek megnyilvánuló áldozatos részvéte indokoltá teszi. Úgy érezzük, hogy az áldozatkészségnek különböző irányokból kiinduló, hosszabb és rövidebb utakon át vezető esatornáit nincs jogunk elzárni türelmetlen sietséggel.

A mult heten adakoztak:

	K.	K.
1. elkes Zsigmond	3	Pelikán Ádám 5
Kilián Károly	10	Mayer Károly 10
Steffel Ede	5	Hamar Kálmán 5
Brucker Agoston	10	Streihammer József 10
Ij. Diera Ignác	5	Benyács István 20
Kapsz János	6	N. N. 5
S Gy.	5	Spanyár István 5
Schmid Leo	10	Sulgan András 3
Kuniczky József	10	Biza Lajos 10
Dr. Mihalovics János	10	Dr. Mihalovics L. 10
Koszez Ernő	5	Döller József 5
Liska János	2	Ij. Bergendy István 3
Bezák György	10	Fabry László 10
Krajcsovic István	5	Palmann Alajos 5
Morton József	10	Filkorn Jenő 5
Raskó Timót	5	Dr. Mihalovics Ede 10
Árpássy Imre	20	
	131 +	121
	= 252	

ezt hozzáadva a mult számban kimutatott 1683 K-hoz, lesz főösszeg 1935 azaz ezerkilencszázharmincöt K.

Személyi hir. Dr. Franciscy Lajos lapunk felelős szerkesztője f. hó 10 en Al-Dunához s a dalmát és olasz partvidékre utazott el. Visszajövet útba ejti Görzöt, hogy a bold. dr. Tóth János siremlékének ügyét ott a helyszínen előkészítse. Távolléte alatt őt a szerkesztésben dr. Kaszala János társszerkesztő helyettesíti.

Egyházmegyei hírek. Tóth Kálmán kesseleőkepodhragyi h. plebános kinevezetett felsőszalutnára, Juracek István kolaróci segédlelkész pedig Kesseleőkepodhragra küldetett ideiglenes plebános helyettesnek.

Hírek az esztergomi egyházmegyeiből. Ikrényi Mihály h. alesperes a nagyszombati kerület rendes alesperesévé és Petzkó Antal nagybrestoványi plebános ugyanezen kerület h. alesperesévé nevezetett ki. Kápláni minőségben áthelyeztettek: Gergorits Mihály Vittenre, Melisek Bernard Nagytapolcsányba, Petrás Lajos szintén Nagytapolcsányba, Damborszky János Nagykosztolányba, Zsák János Szokolcára, Novák József Leszete-Podolára. A következő újmisések: Fleischer János Csejthere, Stollár Tamás Podedinbe, Uhrík Mihály Komjáthra, káplánoknak küldettek.

Negyven éves jubileum. Szteszkál József nyitrai kanonok, a keresztes munkásegyesület elnöke és Prihoda Lajos székesegyházi sucentor f. h. 10 en ülték meg pappá való felszenteltetésüknek 40 éves évfordulóját, mely alkalomból őket számosan üdvözölték.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Veszprémi Dezső csiksomlyói kath. főgymnasiun rendes tanárt a szatmárnémeti kir. kath. főgymnasiumhoz rendes tanárrá kinevezte.

Áthelyezett tábori lelkész. Ucsnay István nyitraegyházmegyei áldozópap tábori lelkész Trebinjéből Bécsbe helyeztetett át.

Esküvő. Kolecsányi Lajos besztercsényi körjegyző augusztus 5-én Nyitrán oltárhoz vezette Knüppeln Irma szkacsányi tanítónőt az irgalmas nővérek templomában. Az esketési szertartást Dr. Puchovszky Balint helybeli esperes-plebános végezte.

Áthelyezések. A közoktatásügyi miniszter Száva János, turócszentmártoni állami iskolai rendes tanított jelenlegi minőségében a szeniczi áll. polg. iskolához; dr. Vajda Gyula, trencseni áll. felsőbb leányiskolai igazgatót Szabadkára, dr. Tedeschi Borbála szegedi áll. felsőbb leányiskolai rendes tanárt Trencsénbe helyezte át s az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével megbízta.

A F. M. K. E. elnöke. Epen lapzáráskor értesülünk a hírről, hogy a F. M. K. E. elnöksége az aug. 14-én megtartandó igazgató választmányának előterjesztést fog tenni, hogy gróf Desseffy Emil orsz. képviselőt jelölje az elnöki tisztségre. A gróf 1873. évben született, tehát 34 éves mult. Atyja gróf Desseffy Aurél v. b. t. t., a főrendiház volt elnöke, felesége szül. Batthyány Ella grófnő. Dr. Batthyány Vilmos gróf, püspökkoadjutornak unokatestvére, nehaj Batthyány Lajos gróf, magyar miniszterelnök és anyai részről Andrassy Gyula gróf belügyminiszter unokája. Az új elnökjelölt katolikus gróf család tagja, néhány évvel ezelőtt még a diplomáciai pályán működött, felvidéki bírtokos, s mint orsz. képviselő az alkotmánypart tevékeny tagja. Az elnökség bírja a fiatal gróf ígérését, hogy esetleges megválasztását elfogadja s a jubiláris közgyűlésen elnöki székét elfoglalja.

Ezüstmise Folyó hó 5-én tartotta ezüstmiséjét Grében János, lótosai plebános, esp. ker. titkár, aki Lótoson már 15 óta lankadatlan buzgalommal úgy az egyház, mint a nép javára működik. Sok érdemet szerzett az új templom építése körül s ujabban az iskola rendezésénél. Híveinek valóságos atyja, aki minden ügyes-bajos dolgaikban tanácsos és segítséggel szolgál, a miert e napon összegyűlt számos tisztelőin kívül a községbeliek is nagy szeretettel vettek őt körül.

Közgyűlés. A nyitrai ker. szociális öngyűlésző hitelszövetkezet aug. 18-án d. e. 11 órakor a ker. munkásegyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Mindazokat, kik részvényjegyzés folytán már tagjai a szövetkezetnek, vagy a szövetkezet iránt érdeklődnek, illetve részvényeket jegyezni szándékoznak, a jelzett időben a rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívja az Elnökség.

Katonai mutatóványok. A nyitrai sáortábornak különben elhagyott, bozotos fűvel benőtt területét mult vasárnap délután emberrajtól népesedett be. A nyitrai honvédezed legényei mutatták be ott a laikus közönségnek ügyességüket, katonai és harcászati képzettségüknek mesterfogásait. A mutatóványok tornagyakorlatokkal kezdődtek, melyek közül főképp a szertornázást kell kiemelnünk. Az ugrásban egyesek szép rekkordot értek el. A harcászati lövészet arról tett bizonyosságot, hogy a lövés gyorsasága és biztonságában honvédeink is figyelemreméltó sikert tudnak felmutatni. Fekvőhelyzetből vékony plehlemezekre lövöldöztek, s átlag minden második lövés talált. Nagy érdeklődést keltett a hadgyakorlatok bemutatása, két hadtest állott szemben és csatát vívott, melyben sebesültek és halottak voltak. Ezek azonban csakhamar kedélyesen fel-tápaszkodtak, pipára gyújtottak, a lefutatóskor pedig roham lépésben futottak az üstökhöz, melyekben finom szagot terjesztő gulyás főzödött, s megelőzték az „előket”. A mutatóványokat nagy vacsora és multság fejezte be.

Iparkiállítás Nyitrán. A helybeli kath. legényegyesület negyedszázados fennállása illő megünneplésére, folyó évi október hó elején munkakiállítást rendez. Résztehetnek a nyitrai legényegyesület mostani rendes és pártoló, valamint huszonöt éven át volt tagjain kívül az északnyugati megyék összes legény-, munkás- és ifjúsági egyesületeinek tagjai és a nyitrai tanoncok csakis saját készítésű munkákkal, mit nem helybeliek egyesületök elnökének névaláírásával tartoznak igazolni. Részvételüket bejelentették eddig ötvenhatan körülbelül 120 tárggyal. Jelentkezni lehet még — a nyitrai kath. legényegyesület elnökségénél egyszerű levelezőlapon — folyó aug. hó 25-éig, a kiállítási tárgyakat pedig szept. hó 25-ig kell beküldeni. Tájékozással il-

letve buzdításul jelezzük, hogy a keresk.-ügyi m. kir. miniszterium a legjobb kiállítókat jutalmazására nyole ezüst- és tizenkét bronzérmel engedélyezett, lesznek ezenkívül szép számmal jutalomdíjak és elismerő oklevelek, és megfelelő számú kiállító esetén az országos ipar-egyesülettől is érnek. Kitünő alkalom lesz ez a felvidéki magyar kisipar életretelvalóságának kimutatására és sok iparosnak kedvező pillanatra arra, hogy jó hírnevét megállapítsa. Kinek kinek saját jól felfogott érdeke és jövő boldogulása ajánlják hát a kiállításban való részvételt. És a mester urak is első sorban önmaguknak tesznek jót, ha a legény- avagy munkásegyesületbe tartozó segédeiket és tanoncaikat részvételre buzdítják s nekik alkalmat és módot nyújtanak, hogy dolgozhassanak, mert a segéd és tanonc kitüntetése első sorban a mester dicsősége, a kinél dolgozik.

Utcai lapok újabb rágalmi. A „Nyitra” című utcai lap, augusztus 3-iki számában „Fürdő a Szigeten”, „Püspök a tulajdonosa”, „Papi áldás van rajta”, kövér betűkkel nyomtatott, épp oly bután, mint szemérmelen céltartal alkalmazott címek alatt azt írja, „hogy a szigeti fürdő egy büntanya, melynek közelébe tisztességes ember nem vezeti a családját.” Azzal az arcátlansággal, mely akkor van elemében, ha hazudhatik, mások becsületében és tisztességében gázolhat, azt is írja a nevezett piszoklap, hogy a szigeti fürdőben úzótt erkölcselenségeket nem engedik a püspök fülehez jutni. Ezt az imperitens, gaz rágalmat a Népszava és a Magyar Szó és Budapesti Napló is átvették. A Népszava ilyen kommentárt ír a hazug hírhez:

A szigeti vendéglő pedig és az a „Fürdőház” feliratu bordély a püspök tulajdona. Már pedig a püspök nem tudná a jó pénzt hajtó vendéglőt bérbeadni, ha nem esatolná mellé a vendégeket szerző fürdőház épületét. Tehát inkább megtéri saját házában a prostitúciót, sőt bérbe adja a „legjobbét igérőnek”, sem hogy a vendéglője bérle nélkül maradjon. És a hatalmas püspök ellen mitsem mer tenni a város. Mondják, hogy magának az őz püspöknek nincs is tudomása erről a szégyenletes dolgról, mert környezete intézi minden dolgot. Sőt azt is beszélik, hogy a papok saját érdekében titkolják a püspök előtt a „fürdőház” rendeltetését. Ennek van is némi valószínűsége, mrrt bizonyos, hogy a különös fürdőben legtöbbször papok „fürdenek”.

A kloakák undok patkányaival nem eszünk szoba. Hogy a szigeti fürdő bérője hogyan tisztazza magát, az az ő dolga, úgy tudjuk, hogy az uradalmi intézőség a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el az ügyben. Ha a bérő bűnös, lakolni fog érte, de a mit a fentebb említett utcai lapok a püspökről, a papságról és az uradalmi intézősegről, illetőleg a püspök környezetéről írtak, azert a sajtóbírósg előtt fognak felelni. Nincs már Magyarországon olyan hely, a hol az egyen, a család, vagy bármely társadalmi intézmény és testület becsülete a szennysajtó kalózeitól biztonságban érezhetné magát.

Az üzleti záróra. Annak a hónapokon át folytatott küzdelemnek, melyet a nyitrai kereskedelmi alkalmazottak az esti 8 órai zárástort vívtak megegyezés lett a vége az alkalmazottak és főnökök között, mely szerint folyó hó 12 től az üzletek 8 órakor záratnak, a közönségnek tehát úgy kell a dolgait berendeznie, hogy az új záróra folytán bevásárlásai fennakadást ne szenvedjenek.

A FMKE közgyűlésének elhalasztása. A FMKE-nek augusztus 27-re hirdett jubiláris közgyűlése halasztást szenved, a meny nyiben az épp ezen időbe eső katonai elszállásolás mellett nagyobb számú vendégnek a városban helyet adni, a lehetetlenséggel határos.

Az egylet igazgató választmánya egyébként f. h. 14-én d. e. 11 órakor Nyitrán a vármegye-ház nagytermében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az augusztus 22. szeptember 8-ika közötti időben Nyitrán és Vidéken történendő katonai összpontosítások és az ebből folyó lakás-szükség következtében, az egyesület évi rendes közgyűlésének esetleges elhalasztása. — 2. Az elnökválasztás kérdésének az alapszabályok 21. § d) pontja értelmében való előkészítése. — 3. Az ország negy nagy közművelődési egyesülete által felállítani tervezett magyar bankintézet ügyében való intézkedés.

A tanoncothton ügye örvedetesen halad előre. Mind általánosabb iesz az érdeklődés iránta. A szétküldött gyűjtőivek egymásután visszaérkeznek már. Az eddig beküldött iven több asztalterítő, asztalfutó, lampatálca, hírlap-tartó, kefetartó, tűpárna, óratartó stb. szerepelnek. A legényegyesület elnöksége kéri a még künn levő gyűjtőiveknek is szives beküldését.

hogy idejében elejét lehessen venni az egyfajta tárgyak összehalmozódását a vásáron; egyben több oldalról érkezett kérdézőkódásokra értesíti az érdeklődőket, hogy a jó célra halás köszönettel elfogad nemcsak női kézimunkákat, hanem bármely tárgyat, mely értéket képvisel (játékszereket is: babát, kis konyhát, kocsit, lovat, babaszobát stb. stb.), pénzadományt is. Végtelen fontos és a jövőbe messze kiható, nemes ügy előmozdításáról lévén szó nem tudjuk azt eléggé ajánlani mindazok figyelmébe, kiknek szívében katolikus érzés lakik s a világot Krisztus elveivel akarják boldognak látni. Ne vonakodjunk hát csöpp áldozatot hozni, kiki olyat, a mit tud, hisz annak a mindennapi kenyerét verejtékesen kereső szegény napszámosnál is szegényebb inasnak érdekében hozza, a ki még mit sem tud keresni s azért leginkább rászorul arra, a mit neki mások nyujtanak.

Isteni tisztelet rendje. A máriahegyi templomban Szent Boldogasszony ünnepén s annak előestéjén az istenitisztelet a következő rendben lesz megtartva. Szerdán aug. 14-én d. u. 3 óra-
kor a székesegyházból proceszió indul a máriahegyi templomba. Megérkezés után ünnepélyes vecsernye. Este nyolc órakor kivilágítás mellett körmenet. Az ünnepnapján 5 órakor reggel sz. mise, 9 órakor körmenet, majd két magyar, két tót nyelvű sz. beszéd, 10 órakor ünnepélyes sz. mise. Délután 3 órakor a városi proceszió ajtatossága, s este 6 órakor Szentség kitétellet lenyene. Szerdán reggel nyolc órától csütörtök délig állandóan számos pap lesz a gyódnók rendelkezésére, s minden félórán sz. áldozáshoz járulhatnak a meggyönt hívek.

Nyilatkozat. A „Nyitra” krajeáros napilap f. hó 3-iki számában több cím alatt egy minden ízében rosszakaratú valótlanúságokat tartalmazó cikk jelent meg, melyben nemcsak engem illet a cikk szerzője sértő gyanúsításokkal, hanem a nyitrai papságot is burkoltan támadja szigeti furdó miatt, melyet „büntanyának” nevez. Kötelességemnek tartom ennek folytán nyilatkozatni, hogy 1) A szigeti furdó igenis pusztán csak furdóvendégeknek áll rendelkezésére. 2) Van ott ugyan egy nő alkalmazva, mint ez itt, épp úgy mint a legtöbb helyen már régi idők óta szokás, de az a nő pusztán a vendégek kiszolgálására és nem holmi felhántorgatott erkölctelen célok szolgálatára fogadtatik fel. 3) Meg kell jegyezni, hogy azon megjegyzések, mintha ezen állítólagos „erkölctelen” üzelmek a papság tudtával és beleegyezésével történének, szintén csak neveltséges gyanúsításnak minősíthetők, hisz ennek éppen ellenkezőjét bizonyítja a püspökséggel kötött bérszerződés, melyben külön pontban kötelezettem, hogy a nyitrai sziget területén semmi néven nevezendő erkölctelen cselekedeteket megfűrné nem szabad. Pusztán ezeket akartam a közönség tájékoztatására nyilvánosságra hozni, azon megjegyzéssel, hogy a „Nyitra” napilapot csak valami rosszakaratú ellenségem láthatta el ilyen minden részletökben hamis információkkal. Tisztelettel: Klein Mátyás, szigeti vendéglős.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvénszéki palota előtt felállítandó szobrára a mult heten Mayer Károly 10, Brucker Ágoston 10, Hamar Kálmán 5 K. küldött. Hozzáadva a mult számban kimutatott 3441.74 K.-hoz, lesz összesen 2466.74 K. — Isten fizesse meg.

Megvizsgált szociális egyesületek. Mult számban jeleztük, hogy a belügyminiszter utasítására, melyre egy nevtelen följelentés adott okot, a nyitrai rendőrhatalóság úgy a ker. szociális, mint a szociáldemokrata egyesület vizsgálat alá vette. A demokratáknál, kiknek könyveit előzetesen lepecsételték, vasárnap egész délelőtt tartott a vizsgálat. A hatóság állítólag mindent rendben talált, a min maguk a szociáldemokraták csodálkoznak leginkább. A közelmúltban t. i. ismételtén megtörtént a szociáldemokrata egyesületben, hogy az egész penztárállomány elveszett s a hivatalos könyvek egy-egy verekedés hevében elpusztultak. A rendtelenségtől felt a központjuk is, mely szombat este hirtelen megbízottat küldött a nyitrai sz. demokraták segítségére. A nyitrai demokrata csoportok tehát elkerülik a szomorú sorsot, mely eddig négyszáz sz. demokrata egyület sújtott az országban, hogy fölözlatnák. A ker. szociálistáknál alig egy óráig folyt heftőn d. e. a vizsgálat. Pedig itt legalább 11 ezer korona tiszta vagyónról, 6000 korona ezidei bevételről és kiadásról s 7 pénztárról kellett számot adni. Az egyesület penztárnokai bármely percben előmutathatják a takarékpénztári könyveket, a rendesen vezetett penztáruaplókat s az évi számadásokat. Azt tették most is. Sőt mindezekről másolatot adtak, melyet a hatóság hitelesített. Most már csak az a kívánatos, hogy a rendőrhatalóság ne csak a jegyzőkönyvbe vegye föl, hogy „minden a legnagyobb rendben talált”, hanem a vizsgálat eredményéről hivatalosan nyilatkozzék az illetékes fórum. Mert a vizsgálat nem rendes hatósági ellenőrzés aktsa volt, amivel nálunk egyáltalán nem törődnek,

hanem följelentés miatt tartatott csalással és sikasztással gyanúsított együletek ellen. Ha a vizsgálat az együleteket ártatlanoknak találta, akkor talán tartozik valamivel ezek jó hírnevének s az alaptalan följelentőnek is.

Porba hullott libapescenye. A szociáldemokratáknak általában zsidónevelésük van. Nem csoda, hogy szeretik a libamájat. A nagyfejük, mint Izrael Jakab, Morgenstern Vilmos, könnyen jutnak hozzá akár naponként. Telik a pártkasszából. De hogyan tegyen szert libamájra, libacombrára egy szegény nyitrai szociáldemokrata. Pedig úgy oktatták a szakegyületben, hogy az egész ker. menyországnál többet ér itt a földön a libasült. Lopnia kell, ha nincs másképen. Így tett egy Schrank nevű sz. demokrata is Kardos Károly vendéglős udvarán. Csakhogy észrevették a szomszéd udvarban, hogy csavarja ki a kabátja alá rejtett liba nyakát s zajt ütöttek, mire kijött a vendéglős s korbáccsal üldözte. Minthogy a korbácsütés nem oly izletes, mint a libasült, a bator demokrata megfutamodott. A rendőr mégis elcsipte. A hatóság előtt a szociáldemokraták elvi álláspontjára helyezkedett, miszerint magántulajdon nem létezik. Látva, hogy a rendőrhatalóság más elveket vall, ő is föladata elvét, becsületet keresztény szocialistának adta ki magát, ki soha életében nem lopott. Szerencsétlenségére a kabát belése az ott szorongatott libától tele volt luttal. Kisült iziben, hogy a libatolvaj kifogástalan szociáldemokrata, ki bármikor megérdemel kétháromnapos elzárást. Meg is kapta.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jóismerőseimnek és rokonaimnak, akik boldogult férjem temetésén résztvenni és ezen részvét nyilatkozatát által fájdalmasan enyhíteni kegyesek voltak, ez uton is halás köszönetet mondok. Nyitra, 1907. aug. 5-én. — Özv. Nyéső Endréné.

Egy igaz férfú emlékezete. A nem rég Nyitrazambokrétben elhunyt dicskei Dillesz Sándor egyike volt azoknak a világi katolikus férfúknak, a kik tudomány és közeleti szereplésük mellett hithű meggyőződésük által is kitűnnek s a kath. jótékonyág oltárán nagylelkűen áldoznak. A tildí kápolna és a csiffári templom belső berendezése ékeszóló tanuja a fenkölt gondolkodású férfú áldozatkészégének. A boldogult közeli rokonságban állott néhai Bartakovics Béla egri érsekkel, neje szül. gerezsályi Batthyányi Mária révén, a ki leánya Batthyányi Ferdinándnak, Nyitra vármegye egykori nagynevű alispánjának. Ezen rokonság és legutóbbi tartózkodása kapcsán Dillesz Sándort Nyitra megye is a magáénak mondogta, ámbár a boldogultnak közeleti szereplése Barsvármegyében folyt le. Mint tudós főkép a régiségtan és az anthropológia terén fejlett maradandó becsű s a tudományos világ által is fényesen honorált tevékenység. Régiségi gyűjteményeért az 1900-diki párizsi világiállításon nagy díszoklevelet nyert. A nagyértékű gyűjtemény Barsvármegye muzeumának a kincsét képezi, a mely muzeumnak tulajdonképen ez a gyűjtemény vette meg az alapját. Családja Bars vármegye legidősebb családjaihoz tartozik s most az elhunytal férfúgon kihalt. — Nyugodjék békében és legyen áldott emlékezete.

Szülők figyelmébe. Az iskolatestvérek nyitrabajnai intézetébe 6—11 éves fiúgyermekeket vétetnek föl. Aki fiat jó nevelésben és alapos oktatásban részesíteni akarja, kérjen minél előbb prospektust az igazgatóságnál.

Felebbezés a belügyminiszterhez. A miavai főszolgabíró dr. Filberger Gyula által egyenkint 15 napi fogságra és 20) korona pénzbüntetésre ítélt Lajda Vladimír, Kulisek Pál és Simonovics Mihály ag. ev. tanítók, a kiknek felebbezését az alispán elutasította, jóváhagyván az első fokú ítéletet, most a harmadik fórumhoz, a belügyminiszterhez felebbeztek. Az elítéltek az alispánhoz beadott felebbezésben azzal védekeztek, hogy a tanteremben alkalmazott kis zászlók horvát színűek voltak. — Nem is tudtuk, hogy a horvátoknak még Miaván is vannak híveik!

Ker. szociális naptár. Mondani is fölösleges, hogy a szociáldemokrácia mélye úgy a városokban, mint falvakban a demagógok jerikói szónoklatain kívül leginkább a szociáldemokraták újságai, röpiratai s egyéb olvasmányai által terjed, mikre évenként százezer koronánál többet költenek. Ennek tudható be, hogy a szociáldemokrácia már a földmunkások közt is 70 ezer hívót számol. A szociáldemokrata zsidó sajtónak legjobb ellenmerte a ker. szociális irodalom, melyet a nép minden igaz barátja kell, hogy buzgóan fölkaroljon. Népnök legkedveltebb olvasmánya a naptár. A ker. szociális központ 1908-ra a legkiválóbb szoci-

cialisták által irt sok képpel illusztrált közel 200 oldalra terjedő naptárt ad ki, melynek ára 30 kr. 100 dbon fölül 25 krajcár lesz. A naptár azonban csak úgy fog megjelenni, ha legalább 30 ezer megrendelőt kap. A ker. papság és a tanítók legkönnyebben vezethetik sikerhez a vállalkozást. Rendeljen meg mindenik a naptárból annyi példányt az „Igaz Szó” Szerkesztőségénél (Bpest Szentkirályi u. 28. sz.), a mennyit ősszel elárúsíthatni remél. A díszes kiállítású érdekes és olcsó naptárt bizonynyal szívesen fogja venni a nép. A megrendelést szeptember elsejéig kell eszközölni. A nyomorban tengődő ker. sajtó kerő szava a megrendelésre való föl hívás, bár csak ne volna ez is a pusztában kiáltó szava.

Pöstyén furdót 1907. aug. 6-ig 8000 személy látogatta. Mezey szintársulata aug. 4-én délután fél helyárok mellett a Suhancot adta elő. Szerdán Szép Ilonka, csütörtökön Gül Baba került színre. Nagy sikere volt West, Held és Zeller klasszikus operettjének a „Madarász”-nak, melyben Sik és Beczkói professzor kettese és a vizsga-
quartett a könnyezésig neveltette meg a közönséget. — A vigalmi bizottság legközelebb több neves művész és műkedvelő közreműködése mellett hangversenyyel egybekötött szavaló és felolvasó estélyt fog rendezni. Szent István napján üvegöblölvészlet lesz az új parkban fekvő lövő-
térén.

Nyugtázás. A mindennapi nyomorral küzdő szegény felsőzúcsi (Trencsén m.) hívek leégott templomára következő könyöradományok folytak be: (Folytatás.) Jánosnapi társaság Nagydívény 30, Rezan Antal Nagydívény 20, Szeifricz István Pécs, Reeska Zsigmond Vágkohány, Dr. Kussinszky Arnold Lelesz, Marsó Géza Rozsnyó, Gr. Pálffy Béla Kismagyar, Wenczell Antal Esztergom 10—10 kor., Gr. Choriuskyné Felsőszemeréd 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—5 kor., Némethély község 4 kor., Esztergomi Takarékpénztár, Domonkos zárdá Sopron, Karácsonyi János Nagyvárad, Fásztusz Elek Szatmár, Karszala János dr. Nyitra 3—3 kor., Sepsy Márton és társai Szatmárnémeti 2 kor. 40 fill., Kram Ferenc Felsőmonostor, Dr. Filberger Gyula Miava, Gr. Széchenyi Imréné Budapest, Hodács Agost Nagybeeskerek, Mester János Tomesvár-Gyárváros, Chmela József Vágmedence, Uhlárik Mátyás Eperjes, Komovay István Alsóalmóc (3 int.) 8 kor., Kaposvári esperesi kerület papsága 7 kor., Markovich János Vistuk 7 kor., Leopold Antal Kaloosa, Bozoky Béla Soltvadkert, Dr. A. Bielik Teschen, Titkár Ede s társai Innsbruck, Apácák Érsekújvár, Apácák Zavar, Sz. Benedekrend Esztergom, Benes József Harmatos 5—

lene a honi ipart, hogy iparosaink anyagilag is megerősödjének és képesek legyenek műhelyeiket ügyes szakemberekkel, legújabb gépekkel és szerzőkkel ellátni. Akkor nem telnek el egy évtized s a magyar iparos pótolhatatlan pionírjává válna az ország közgazdasági védőműveinek.

Közügyülés. A magyar keresztény iskola-testvéreket képző és segélyező országos egyesület, Pécssett, a Belvárosi Kath. Kör disztermében 1907. évi augusztus hó 26-ik napjának délután 3 óra-
kor tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó mondja Zichy Aladár gróf. 2. Az igazgató-választmány évi jelentése, előadja Dr. Tóth Károly. 3. A számvizsgáló-bizottság évi jelentése, a zárószámok feletti határozathozatal előadja Ajtics Horváth Dezső. 4. Új tagok felvétele. 5. Esetleges indítványok.

Szolgabírói székhely áthelyezése. Az ersekujvári szolgabírói járás székhelyét, melynek áthelyezését a miniszter meg június hó folyamán elrendelte, mint értesülünk csak a tisztújítás után fogják attenni Nagysurányból Ersekujvárra. A kis magyar Alföld metropolisének régi óhaja teljesül ezzel, s bizonyos, hogy a szépen fejlődő város a hatósági és kulturális intézmények kedvező összpontosítása által meg fokozottabb mérvben fogja ápolhatni anyagi és szellemi haladásának érdekeit.

Nyittraváros rendőrkapitánya közteszi, hogy a m. kir. nyitrai 14. honvéd gyalogezred f. hó 8. 9. 10 és 12-en eles töltenyvel lögyakorlatot fog tartani. Lövészet helye: Darázs község, Pleskahegy, Kolostor és Darázs-Tormosi müt közti terület. Lőirány: Kajsza község irányából Pleskahegy és a Vásárút major fele. Darázs község, Pleskahegy és Szentkirályhegy délnyugati oldalra és a darázi müt közti területen a tartózkodás életveszélyes. A lövészet tartama: reggel 6 órától délelőtt 11 óráig és délután 1 órától 6 óráig. Ugy az utak, mint a veszélyeztetett terület biztosításáról a honvédség fog gondoskodni. A lakosság figyelmeztetik, hogy a fent jelzett helyen a megjelölt időben tartózkodni életveszélyes.

Néppárti népgyűlés. A kisszebeni kerület lelkes néppárti választói Miklósvágáson 1907. augusztus hó 18-án, délelőtt 11 órakor a plebánia előtti téren néppárti népgyűlést fognak tartani a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja *Szencsényi György* orsz. képviselő. 2. A néppárt programjáról. Tartja *Rusnyák Miklós dr.* igazgató-tanár. 3. A néppárt működéséről. Tartja *Brestyenszky Kálmán* orsz. képviselő. 4. Elnöki zárószó.

Értesítés. Az Orsz. Kath. Szövetség mint a katolikus nagygyűlések rendezője, értesíti a katolikus közönséget, hogy a VII. *Katolikus nagygyűlés* folyó évi augusztus hó 25., 26. és 27. napján Pécssett fog megtartatni, a kiállítás területén épült helyiségben. A nagygyűlés rendező-bizottsága ezuttal is kétféle jegyet bocsát ki, úgy mint: 1. Belépő-jegyet, melylyel a nagygyűlés minden ülésen részt lehet venni. Ára 1 korona. Ezzel a jeggyel jár kedvezményes utazásra szóló utalvány. Az 1 koronás jegyet a Katolikus Népszövetség tagjai ingyen kapják. 2. Tagsági jegyet, a mely a nyilvános üléseken a jegy számának megfelelő állandó ülőhely használatára és a záró-ülés előtt tartandó zárt ülésen részvételre és szavazásra jogosít. Ára 5 korona. Ezzel a jeggyel is vasuti kedvezmény jár. A jegyek előre válthatók augusztus 20-ig a Katolikus Szövetségnél (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) A kedvezményes utazásra szóló igazolványokat a jeggyel együtt küldi a szövetség. Augusztus 20-tól belépő és tagsági jegyek válthatók a pecsi rendező-bizottságnál (Pecs, Belvárosi Katolikus Kör.)

A VII. kath. nagygyűlés általános programja a következő: 25-en, vasárnap délután a magyarok és németek számára lesz két nyilvános gyűlés. Délután négy órakor eucharisztikus körmenet. Este 6 órakor megnyitó diszgyűlés, 26-án, hetfőn reggeltől d. u. 5 óráig lesznek a különféle kongresszusok és közgyűlések, úgy mint: a keresztény szocialisták, legényegyletek, szövetkezetek és eucharisztikus kongresszusa, a Szent-László-Társulat, az Iskolatestvéreket Segítő Egyesület stb. stb. közgyűlése, valamint a köz-művelődési, hitbuzgalmi—charitatív és szociális szakosztály működése. Este van az első nyilvános rendes ülés. 27-ikén, kedden délelőtt 10 órakor a második, délután 5 órakor a harmadik nyilvános ülés. A harmadik nyilvános ülést megelőzi a zárt ülés. A záróülés után ünnepélyes hálaadás a székesegyházban. A kath. nagygyűlést térünnepség zárja be.

Katolikus Testvéreink! Titeket hívunk, a kik a harc mezején álltok. Jöjjetek tanulni, lelkedni. Jöjjetek a katolikus nagygyűlésre, hogy bizonyosságot tegyetek hithűségtekről, vallásunk védelmére kész bátor szívetekről. Gyakorlottság, összetartás, celtudatosság képesíthet csak bennünket a győzelemre. Viszontlatásra a VII-ik katolikus nagygyűlésen Pécsen.

A Katolikus Szövetség.

Jegyzet: A magyar államvasut vonalain, a déli vasuton, a kassa-oderbergi vasut vonalain, a dunagőzhajózási társaság hajóin a nagygyűlés résztvevői a következő kedvezményt kapják: a felszálló állomástól a leszálló állomásig váltott I. osztályu jeggyel a II. osztályon, a II. osztályu jeggyel III. osztályon lehet utazni oda és vissza.

A csacai óvoda. Mégis igaz, hogy több szem többet lát, és több fő okosabbat gondol ki. A csacaközségi képviselő testület is kitett magáért, azaz tett a közügyért és közérkölcseért azon határozatával, mely szerint utasítja a községi elöljáróságot, hogy az az iskolai gondnoksággal egyetemben igyekezzék alkalmasabb helyet találni a megújítandó óvoda számára. S rövidke hét nap alatt találtak is jobb helyet. Igaz, hogy három korcsma között és 100 méter távolságon belül, de legalább *nem korcsma*ban. Ez egyelőre tűrhető. De a legjobb megoldása e nagy gordiusi csomónak az volna: ha az óvodát az állami iskola még fölös területére építenék; maradna itt még kis kert is, — és az állami iskola melletti korcsmától elvinnék a jogtalanul, törvény kijátszással szerzett nyilt kimerési és poharazási engedélyt. Így egy csapásra törölve lenne mindkét szegényfolt, s határozottan megóvatnák a metely veszélyétől az iskolás gyermekek erkölcsi érzése. *Constans.*

Vizsgálat a pöstyéni bérlő cég dolgában. A Nyitramegyei Függelgetlen Hírlap által a pöstyéni fürdőbérlők ellen szellőztetett panaszok tárgyában Turchányi Ödön alispán július hó végén helyszíni vizsgálatot tartott, melyen részt vettek Gyürky Géza vármegyei tiszti fő-
ügyész, Machovics János fürdőbiztos, Radocza Tibor dr. szolgabíró, Fodor Kálmán dr. fürdő-
igazgató, Lellei Jenő a Ny. F. H. szerkesztője és Winter Lajos a bérlő cég tagja. A vizsgálat eredményét úgy az érdekelt körök, mint a közönség kíváncsian várják.

A magyar ipar pártolása. *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a tanfelügyelőségekhez, amelyben felhívja őket, értesítsék a felügyeltek alá tartozó állami és községi iskolák igazgatóit, hogy a vezetésükre bízott iskola szer-szükségletét ezentul kizárólag hazai készítményekből fedezzék. Külföldi forrásokból csakis oly taneszközök szerezhetők be, amelyeket Magyarországon ezidő-
szerint megfelelő módon még nem tudnak előállítani, de állami intézeteknél az ilyen beszerzésekre is minden egyes esetben ki kell kérni a minisztérium engedélyét.

Sovánka Nyitrán. Nagyrődemű közönség! Abban a meggyőződésben, hogy a jó hír mindenkit kellemesen lep meg, sietünk b. tudomására hozni, hogy a nagyhirű *Sovánka Nándor* székesfővárosi hegedűművész bennünk levélben értesített, hogy az előtte mindig kedves nyitrai közönségnek, melynek ő művészi hírnevét és gyors emelkedését köszönheti: augusztus hó 17-én és 18-án, teljes zenekarával és saját vezetése alatt, két nagy zeneestélyt rendez. Midőn ezt a n. é. közönségnek örömmel hozzuk b. tudomására tisztelettel értesítjük, hogy mindkét estén, mérsékeltlen felemelt árak mellett az ételeket és legfinomabb italokat fogjuk előzékeny kiszolgálás mellett nyújtani, úgy a kerti-helyiségben mint a kávéházban, sőt a Zoboron nyaraló családok számára még éjjel után is kocsiközlekedésről gondoskodunk. Magunkat és a vendégművészt a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlják. *Pitzer és Hausser*, a „Hungária” tulajdonosai.

Nagy sörpavaszár Pozsonyban 1907. évi augusztus 25-én. *Program:* Rendezik az északnyugatmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületei. A vásár határnapja: augusztus 25. A vásár helye: Pozsony. A „Bellevue” termei. A vásár ideje: reggeli 10 órától d. u. 6-ig. Ez alkalommal több mint 2000 waggon igen szép sör és maláta árpa mintái lesznek bemutatva. Pozsonynak Budapest és Wien felől a legjobb vasuti összeköttetései vannak. Mindennemű felvilágosításért a vásárigazgatóság Pozsony (Vármegyház) lehet fordulni. Kelt Ersekujvárt, 1907. július hó 24-én. Pálffy István gróf s. k. diszelnök.

Bartal Aurél s. k. elnök. Mezey Gyula s. k. társelnök. Horváth Jenő s. k. ügyvezető igazgató. Levatic László s. k. Hercmanszky Imre s. k. igazgatók. — Kivonat a vásári szabályzatból: A vásár célja az ország északnyugati vármegyeiben termő kitűnő sör és maláta árpának értékesítése. A vásárrendező bizottságot a szövetséges gazdasági egyesületek megbízottjai képezik. A vásárt a vásárigazgatóság vezeti. (Állandó székhelye Pozsony.) Eladásra termelők, vételre bárki is jelentkezhetik. Az eladásra kerülő árpából 2 drb. öt kilogrammos minta küldendő. Bejelentések valamint az erős vászonzacskóba zárt és az adatokat tartalmazó kartonnal felszerelt árpaminták beküldésének határideje aug. 22-ig bezárólag (a vásárrendezőséghez Pozsony). A mintazacskókra olvashatóan és le nem tölthetően reá irandó a tulajdonos neve és lakhelye. A vásár előtti két napon minták már el nem fogadtatnak. A mintának az eladásra szánt terménnyel teljesen egyeznie kell. A minta vitás esetekben döntő bizonyíték. A minták épségéért a vásárrendező bizottság felelős. Minden adás-vétel a vásárrendező bizottságnál az eladó által bejelentendő. A vásár költségeihez való hozzájárulás címén az eladó az eladott árpa után métermázsánként kettő fillért fizet. Belépődíj a vásárhelyiségbe személyenként két korona. A vásárlók jelvénye piros, a többi résztvevőké sárga. A vásárrendező bizottság egyszerű, a vásárigazgatóké „igazgató” feliratu gombra erősített árpakalász. A vásáron való megjelenés a vásár szabályainak betartására kötelez. — A vásárrendező bizottság csak az összes vitás ügyletek lebonyolítása után oszlik fel.

Sulgan András ajánlja az iskolai év közeledtével a szülők figyelmébe teljesen felszerelt cipész üzletet (Vármegyház-utca), melyben a higiéniai szempontok figyelembe vételével készíttetnek cipők mindkét nembeli tanulóifjúság számára. Elvállal nagyobb megrendeléseket intézetek részére. 109.

Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcóbort finomítja, üditi, ugyanynira, hogy még a legérzékenyebb arcőrűk is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekeiben fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere szappangyáros, Miskolcon. Kap-
ható Nyitrán, Kubányi István drogériájában.

Iskolai Értesítők.

5. A nyitrai államilag segélyezett községi iparos- és kereskedő tanonciskola Értesítője az 1906/07. tanévről. — Közli *Bieliczky Elek*.

Husz-huszonöt év előtt a nyitrai iparos- és kereskedő tanonciskola az ő másfél száz tanuló-
jával, a kiknek fele rendetlenül, vagy sehogy sem járt iskolába, gyermekkorát elte és a kezdet ezernyi nehézségével küzdött.

Ma az intézet tanulóinak száma közel jár a négyszázhoz, látogatott előkészítő osztály vezetibe a tanulókat a felsőbb tanfolyamokra s az első évi iparos tanfolyamot a tanulók két párhuzamos osztályban végzik. Az intézetnek ilyen nagy mérvű fejlődése nem csak a város iparos és kereskedő elemének szaporodásáról tesz bizonyosságot, mert annyira még sem szaporodott ez az elem, hogy megkétszereződött volna, hanem kétségtelenné teszi azt is, hogy a tanoncoktatás rendszeresebbé lett, közoktatási törvényeink rendjébe jobban beilleszkedett.

Ez a jelenlegi tanvezetőség szigorú kötele-
ségérzetének és csüggedetlen kitarlásának az érdeme. A tanvezetőség el van határozva, hogy tovább halad ezen az úton, mert azt a nyomatékos kijelentést olvassuk az Értesítőben, hogy a jövő tanévben minden igazolatlan iskolamulasztással szemben alkalmazást nyer a törvény teljes szigora.

Nem csekély gondját képezi a tanestületnek az építő iparos-tanonok között elharapódzott erkölcsi durvaság, mely miatt a mult év folyamán annyi panasz lehetett hallani. A socialdemokratismusnak képtelen s meg sem értett eszméivel van-

nak eltelve ezek az éretlen suhancok, a kik egyébként a legnagyobb mérvű nevelési elhanyagoltságban is szenvednek.

Jól mondja az igazgatói jelentés, hogy ezen a bajon csak okos, tapintatos, szeretetteljes bánmód és felvilágosítás által lehet segíteni.

A beiratkozott 383 tanuló között 325 az iparos, 58 a kereskedői tanfolyamokat látogatta. Anyanyelv szerint az iparosok között magyar volt 59, német 30, tót 330; a kereskedők között magyar 20, német 33, tót 3. Vallás tekintetében az iparosoknál a római katolikusok (289); a kereskedőknél a zsidók (43) vannak túlnyomó nagy többségben.

A nem jövedelmező kisiparosi pálya a zsidóságnak nem kell; a nagy haszonnal kecsegtető kereskedői pálya azonban kell. Ez is a mi viszonyaink szignaturája.

Irodalom.

Népszerű hazafias könyvecskék!

A magyar ember mindig örömmel emlékezik azokra, akik a hazának dicsőséget, a nemzetnek jólétet szereztek. Ennek a hazaszeretethez a fokozására és megerősítésére szolgál a *Szent-István-Társulat* két legújabb népirata, melyekben a régi magyar dicsőség legragyogóbb alakjainak: *Mátyás királynak* (244. szám, ára 16 fillér) és *Hunyady Jánosnak* (246. szám, ára 12 fillér), élettörténete van érdekesen, tanulságosan és lelkesítően elmondva. Szeretettel ajánljuk e könyvecskéket jó magyar népünknek és különösen a magyar ifjúságnak. Megrendelhető a *Szent-István-Társulat* könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. A könyvecskéket árát levélbélyegeken is elfogadják.

A madarak védelme Az utóbbi időben a kormány, a különféle hatóságok és különösen az iskolák nagy gondot fordítanak arra, hogy a madarak kellő apolásban részesüljenek. Ebből az egyaránt nemes és hasznos törekvésből kivette részét a *Szent-István-Társulat* is, mikor a napokban kiadta *Népiratokának 248. számát*, melyben a madarak védelmének fontosságáról oktatja ki a jó magyar népet. E füzetke míg egyrészt feltárja az okatlan madárpusztítás káros következményeit, másfelől a madárvilág kedves jeleneivel szórakoztatja az olvasót, úgy, hogy a ki e könyvecskét végigolvassa, az bizonyára szeretetével és pártfogásával veszi az erdők és mezők hasznát és gyönyörűséget okozó szárnyas lakóit. Megszereshető a *Szent-István-Társulat* könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. — Ára 10 fillér, mely levélbélyegben is fizethető. Tömeges (5 koronán felüli) rendelésnél 40% árengedmény.

1902-907. tkvi sz.

Hirdetmény.

Mácsó község telekkönyve, birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. szabályrendelettel képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyek az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikkben a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892: XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E ezelőből az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1907. évi október hó 28. napján** fog kezdődni. Ennélfogva felhívtnak

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésekből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött napon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3) Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886:

XXIX. t.-cikk 15. és 18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek.

4) Azok, akik javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgyszintén az oly bejegyzéseknél terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől esznek.

Privigyén, a kir. jbiróság, mint tkvi hatóság 1907. évi július 18.

(P. H.)

Tivadar,
kir. járásbíró.

107. 2-3.

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő s hygienikusan berendezett

diszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, frufukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakállfestést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 105. 3-10.

Vesz vágott és kifésült hajjat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajusz-kötőt s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kihútt hajból fonatokat és egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanott egy fiu tanulóknak felvétetik.

Versenyajánlati felhívás.

A nyitrai szegénysegélyző ker. nőegylet menházának háztartási szükségletei versenyajánlat útján lesznek a jövőben is fedezve, ezen szükségletek szállítására vállalkozni öhajtó kereskedők és iparosok felszólíttatnak, hogy az alább csoportosított cikkek részletes szállítási árát zárt borítékban a ker. nőegylet menházába **1907. évi augusztus hó 20-ig** bezárólag benyujtsák.

A szállítási idő 1907. évi szeptember hó 1-től 1908. évi augusztus 31-ig tart.

Szállítandó:

1. Minden a fűszerüzlet keretébe tartozó élelmezési cikk, ide értve a hüvelyeseket, ócús zsírt stb. (minden cikk ára külön meghatározandó).
2. Liszt (1. 2. és 5. számú).
3. Péksütemények (fehér és barna kenyér, friss és régi zsemlye).
4. Tejtermékek.
5. Marha és borju hus.
6. Disznó hús, zsír és különféle kolbász-neműek.
7. Mosó és kézi szappan.
8. Tüzelő anyag (hasáb fa és szén).

Nyitra, 1907. évi augusztus hó 1-én.
A nyitrai szegénysegélyző ker. nőegylet elnöksége.

108. 2-2.

Házikisasszony

kerestetik falura magányos úrnőhöz, ki a varrást és finom főzést érti, esetleg a német és tót nyelvet is beszéli. —
Cim a kiadóhivatalban. 112. 1-3

Bérbeadási hirdetmény.

A cs. és kir. holicisi uradalom főintézősége részéről a Holics-Gödingi uton levő út és hídvám és a Kopesány község határában levő út és révvám folyó év október hó 1-től 1910. évi szeptember 30-ig terjedő három évre újból haszonbérbe adatik.

A bérbe venni szándékozók felhivattnak, hogy ajánlataikat legkésőbb f. év augusztus hó 30-ig a fentnevezett főintézőségnek benyujtsák, ahol a közelebbi feltételek is betekinthetők.

Holics, 1907. augusztus 7-én. 111. 1-3.

Árverési hirdetmény.

A nyitrai székes káptalan árverésre becsátja a Nyitramegyében fekvő Verbény községben 59. betétben tulajdonául fölvetett 1., 2. sorsz. 108. 137. hrjzi sz. a. szántóföldjét 2 hold 434/1600 □-ölben és 3. 4. sor. 140. 144. hrjzi sz. a. erdejét 44 hold 1007/1600 □-ölben, az árverés a **verbényi községében 1907. évi szeptember hó 12-én d. e. 10 órakor** fog megtartatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a káptalani kiküldött kezéhez bánatpénzül 2024 kor. becsárnak 20%-kát azaz 404 korona 80 fillért letenni; a becsáron alól eladás — nem történik.

A legtöbbet ígérő köteles a vétel iránt adás-vevési szerződést 8 nap alatt kiállítani; különben a kötbért az eladó javára elveszti.

A közelebbi feltételek az árverés előtt hirdettetnek ki.

Nyitra, 1907. évi augusztus hó 9-én.

Nyitrai káptalan nevében:

Mihálik József,

káptalani praefektus.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS

cipész 110. 32-52.

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikar! szállító
Nyitrán, Megyeház-utca 7.

Készít mindennemű cipőket a legjobb anyagból a legelegánsabb kivitelben

ortopédiai rendszer szerint.

Továbbá készít tisztí lovagló-csizmát mérték után a legelőnyösebb feltételek mellett.

Gyors es pontos kiszolgálás!

MIT IGYUNK ?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldi főülműl **háznak természetes szénsavas-vizek királya:**

a mohai

ÁGNES

-Forrás.

Millenniumi nagy érdemmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás a gyomor- és bélbetegségeknek.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Aitner Ferenc urnál Nyitrán.

65. 17-30.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BEREN-
DEZÉSŰ ÚRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA **NYITRÁN,**
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)
1907. augusztus 1-én megnyitott.

Az általános nagy drágaság közepette, a n. é. közönség örömmel fogja fogadni azon anyagi áldozattal járó újításomat, hogy szigoruan szabott áraimból, a készpénzfizetésnél, eddigi szokásos volt 3% pénztári engedmény helyett 5% fog levonásba hozatni. — Ezzel cégem versenyképessége ismét emelkedik s reményilem, hogy a n. é. közönség ezentul még fokozottabb mértékben fogja felkeresni árúházamat, melyet az eddigi szolid alapon fogok tovább vezetni.

10.

Kiváló tisztelettel

Verebély Géza.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“
részvénytársaság NYITRA székhelyel.

32. 25—52.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesedés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal, e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal gőzeke-szántásokat ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít minden rendű gazdasági szükségleteket. — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

Stassfurti káitrágyasót

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.